

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1 - Titlul proiectului de act normativ

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ pentru modificarea și completarea Legii nr.286/2009 privind Codul Penal

Secțiunea a 2-a - Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

De lege lata, Legea nr. 286/2009 privind Codul penal reglementează:

- Prin Capitolul III (Falsuri în înscrisuri) din Titlul VI (Infrațiuni de fals) al Părții speciale o serie de fapte care constituie infracțiunea de fals în declarații, cu următorul cuprins:

„Art. 326. *Falsul în declarații*

Declararea necorespunzătoare a adevărului, făcută unei persoane dintre cele prevăzute în art. 175 sau unei unități în care aceasta își desfășoară activitatea în vederea producerii unei consecințe juridice, pentru sine sau pentru altul, atunci când, potrivit legii ori împrejurărilor, declarația făcută servește la producerea acelei consecințe, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.”;

- Prin Capitolul V din Titlul VII (Infrațiuni contra siguranței publice) al Părții speciale, o serie de fapte care constituie infracțiuni contra sănătății publice, între care se numără și zădărnicierea combaterii bolilor. Art. 352 Cod penal, care incriminează această faptă, are următorul cuprins:

„Art. 352. *Zădărnicierea combaterii bolilor*

(1) Nerespectarea măsurilor privitoare la prevenirea sau combaterea bolilor infectocontagioase, dacă a avut ca urmare răspândirea unei asemenea boli, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 2 ani sau cu amendă.

(2) Dacă fapta prevăzută în alin. (1) este săvârșită din culpă, pedeapsa este închisoarea de la o lună la 6 luni sau amenda.”

Având în vedere evoluția situației epidemiologice internaționale determinată de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2 la nivelul a peste 150 de țări, declararea „Pandemiei” de către Organizația Mondială a Sănătății, la data de 11.03.2020, precum și evoluția situației epidemiologice pe teritoriul României, evaluarea riscului de sănătate publică pentru perioada imediat următoare, se impune luarea tuturor măsurilor adecvate pentru protejarea drepturilor și libertăților cetățenilor.

Pentru limitarea infectării cu coronavirusul SARS-CoV-2 în rândul populației, infectare care ar avea un impact deosebit de grav, în principal asupra dreptului la viață și, în subsidiar, asupra dreptului la sănătate al persoanelor, autoritățile competente au dispus deja, între alte măsuri, și următoarele:

a) măsura de carantină instituționalizată pentru persoanele asimptomatice care intră pe teritoriul României venind din zonele cu transmitere comunitară extinsă afectate de COVID-19 (zona roșie), pentru o perioadă de 14 zile, în spații special amenajate puse la dispoziție de către autoritățile locale;

b) măsura de izolare la domiciliu a unor categorii de persoane, precum cele care au călătorit în ultimele 14 zile în localități din zonele afectate de COVID-19, altele decât cele cu transmitere comunitară extinsă (zona galbenă) ori cele care au intrat în contact direct cu persoanele cu simptome și care au călătorit în zone cu transmitere comunitară extinsă.

Nerespectarea de către persoanele față de care s-a dispus una dintre măsurile anterior menționate este natură să favorizeze răspândirea coronavirusul SARS-CoV-2 în rândul populației și poate întruni elementele constitutive ale infracțiunii de zădărnicierea combaterii bolilor, prevăzută de art. 352 Cod penal.

Se constată de la începutul lunii martie 2020 și până în prezent un număr tot mai mare de persoane, față de care s-au dispus măsura de carantină instituționalizată sau, după caz, măsura de izolare la domiciliu, nu respectă aceste măsuri, ceea ce denotă faptul că pedeapsa prevăzută *de lege lata* de dispozițiile art. 352 Cod penal nu are un efect disuasiv, care să asigure respectarea măsurilor dispuse în temeiul legii și care sunt menite să limiteze infectarea cu coronavirusul SARS-CoV-2 în rândul populației.

Acest aspect este de o gravitate deosebită cu atât mai mult cu cât, deși până în prezent nu sunt finalizate decât câteva studii științifice care să vizeze indicele de răspândire a coronavirusul SARS-CoV-2 în rândul populației, aceste studii reflectând locul și condițiile unde au fost efectuate, concluzionează că acest indice de răspândire este cuprins între 2,5 și 4. Pornind de la o astfel de premisă, la care se pot adăuga și situațiile în mod particular grave (avem în vedere acele persoane care au infectat zeci de alte persoane), apreciem că majorarea limitelor de pedeapsă pentru astfel de fapte este menită să aducă sancțiunii caracterul disuasiv, dar și preventiv corespunzător.

Din datele comunicate până în prezent, rezultă faptul că dacă la începutul lunii martie, unitățile de parchet aveau în lucru 8 cauze referitoare la infracțiunea prevăzută de art. 352 Cod penal, după

	<p>două săptămâni, 27 de unități de parchet aveau în lucru 58 de dosare penale, fiecare dosar având un număr de suspecti cuprins între unu și 12, numărul potențialelor victime fiind deja de 87 de persoane.</p> <p>Având în vedere cele de mai sus, se constată că se impune o intervenție legislativă asupra art. 326 și art. 352 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, în sensul introducerii unor noi fapte în sfera dreptului penal și al majorării limitelor de pedeapsă pentru aceste infracțiuni, dar și prin incriminarea unei noi fapte, cuprinsă în art. 352¹, care să sancționeze omisiunea unei persoane de a divulga informații esențiale cu privire la posibilitatea de a fi intrat în contact cu o persoană infectată cu o boală infectocontagioasă.</p> <p>Necesitatea instituirii unui cadru normativ care să asigure, inclusiv prin intermediul normelor de drept penal, respectarea măsurilor dispuse pentru limitarea infectării cu coronavirusul SARS-CoV-2 în rândul populației constituie o situație extraordinară a cărei reglementare nu mai poate fi amânată, în sensul art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată. Datorită amplorii fenomenului și a consecințelor negative asupra interesului public anterior prezentate, considerăm că o eventuală legiferare pe altă cale decât delegarea legislativă, chiar în procedură de urgență, nu ar fi de natură să înlăture de îndată aceste consecințe negative care continuă să se producă, afectând în sens negativ sănătatea publică, drepturile și libertățile cetățenilor (în primul rând dreptul la viață și, în subsidiar, asupra dreptul la sănătate al persoanelor) și eforturile autorităților de a limita efectele epidemiei.</p>
<p>1¹. În cazul proiectelor de acte normative care transpun legislație comunitară sau creează cadrul pentru aplicarea directă a acesteia, se vor specifica doar actele comunitare în cauză, însoțite de elementele de identificare ale acestora</p>	<p>Nu este cazul.</p>
<p>2. Schimbări preconizate</p>	<p>Prezentul proiect de ordonanță de urgență se urmărește modificarea și completarea Codului penal după cum urmează:</p> <p>I. Modificarea conținutului art. 326 - fals în declarații, prin majorarea minimului special în cazul infracțiunii tip, prevăzută la alin.(1) și prin introducerea unei forme agravate la alin.(2), după cum urmează:</p> <p>„Art. 326. Falsul în declarații</p>

(1) *Declararea necorespunzătoare a adevărului, făcută unei persoane dintre cele prevăzute în art. 175 sau unei unități în care aceasta își desfășoară activitatea în vederea producerii unei consecințe juridice, pentru sine sau pentru altul, atunci când, potrivit legii ori împrejurărilor, declarația făcută servește la producerea acelei consecințe, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 2 ani sau cu amendă.*

(2) *Fapta prevăzută la alin.(1), săvârșită pentru a ascunde existența unui risc privind infectarea cu o boală infectocontagioasă, se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani sau cu amendă.”*

II. Modificarea conținutului art. 352 - zădărnicierea combaterii bolilor, prin introducerea unor noi fapte în sfera dreptului penal și prin majorarea limitelor de pedeapsă.

Astfel, la alin.(1) se incriminează, distinct de producerea sau nu a unei urmări, nerespectarea dispozițiilor autorităților privind carantina sau spitalizarea, textul fiind următorul:

(1) *Nerespectarea măsurilor de carantină sau de spitalizare dispuse pentru prevenirea sau combaterea bolilor infectocontagioase se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.*

De asemenea, pentru a asigura o aplicare și o înțelegere corectă și previzibilă a normei, se propune introducerea unei definiții a noțiunii de carantină. Această definiție are în vedere atât standardul internațional în materie, și anume Regulamentul Sanitar Internațional, cât și diversele elemente specific cuprinse în norme naționale - de exemplu *Hotărârea Guvernului nr. 758/2009 pentru punerea în aplicare a Regulamentului sanitar internațional 2005.*

Se propune, la alin.(2), o majorare a pedepselor pentru persoanele care, nerespectând măsurile dispuse, determină răspândirea unei asemenea boli, textul fiind următorul:

„(2) Nerespectarea măsurilor privitoare la prevenirea sau combaterea bolilor infectocontagioase, dacă fapta a avut ca urmare răspândirea unei asemenea boli, se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani”.

O serie de noi texte propuse vizează noi forme de agravare, fie cu privire la persoanele care cu bună știință, săvârșesc fapte prin care transmit o boală infectocontagioasă, fie cu privire la

consecințele care pot consta în vătămarea corporală sau moartea uneia sau mai multor persoane. Textele propuse sunt următoarele:

„(3) Transmiterea, prin orice mijloace, a unei boli infectocontagioase de către o persoană care știe că suferă de această boală se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(5) Dacă prin faptele prevăzute în alin. (1) și alin. (2) s-a produs vătămarea corporală a uneia sau mai multor persoane, pedeapsa este închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(6) Dacă prin faptele prevăzute în alin. (1) și alin. (2) s-a produs moartea uneia sau mai multor persoane, pedeapsa este închisoarea de la 5 la 12 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(7) Dacă prin fapta prevăzută în alin. (3) s-a produs vătămarea corporală a uneia sau mai multor persoane, pedeapsa este închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi, iar dacă s-a produs moartea uneia sau mai multor persoane, pedeapsa este închisoarea de la 7 la 15 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(8) Dacă prin fapta prevăzută în alin. (4) s-a produs vătămarea corporală a uneia sau mai multor persoane, pedeapsa este închisoarea de la unu la 5 ani și interzicerea exercitării unor drepturi, iar dacă s-a produs moartea uneia sau mai multor persoane, pedeapsa este închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.”

Se propune și o majorare a pedepselor și pentru modalitățile săvârșirii faptelor din culpă, textul propus fiind:

„(4) Dacă fapta prevăzută în alin. (2) este săvârșită din culpă, pedeapsa este închisoarea de la 6 luni la 3 ani sau amenda.”

III. Se propune o incriminare nouă - art. 352¹, a omisiunii declarării unor informații esențiale pentru depistarea și izolarea la timp a persoanelor infectate sau suspecte că ar fi infectate cu o boală infectocontagioasă:

„Art. 352¹. Omisiunea declarării unor informații

Omisiunea persoanei suspectată de infectarea cu o boală infectocontagioasă de a declara acest lucru unei persoane dintre cele prevăzute în art. 175 sau unei unități în care aceasta își desfășoară activitatea în vederea producerii unei consecințe juridice se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.”

3. Alte informații

Secțiunea a 3-a - Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ						
1. Impactul macroeconomic	Nu este cazul					
1 ¹ . Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Nu este cazul					
2. Impactul asupra mediului afaceri	Nu este cazul					
3. Impactul social	Nu este cazul					
4. Impactul asupra mediului	Nu este cazul					
5. Alte informații	Nu au fost identificate					
Secțiunea a 4-a - Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (5 ani)						
- mii lei -						
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
	2020	2021	2022	2023	2024	
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) impozit pe profit						
(ii) impozit pe venit						
b) bugete locale:						
(i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
b) bugete locale						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
(i) cheltuieli de personal						
b) bugetele locale						

4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
7 Alte informații						

Secțiunea a 5 -a - Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în implementării noilor dispoziții.	Nu este cazul.
1 ¹ . Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice	Nu este cazul
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Nu este cazul
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Nu este cazul
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Nu este cazul
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Nu este cazul
6. Alte informații.	Nu au fost identificate

Secțiunea a 6-a - Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Nu este cazul
--	---------------

2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ	Nu este cazul
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	Nu este cazul
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	Nu este cazul
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi.	Este necesar avizul Consiliului Legislativ
Secțiunea a 7-a - Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării actului normativ	
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	

3. Alte informații	Nu au fost identificate
Secțiunea a 8-a - Măsuri de implementare	
1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Nu este cazul
2. Alte informații	Nu au fost identificate

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Ordonanță de urgență **pentru modificarea și completarea Legii nr.286/2009 privind Codul Penal**, pe care, dacă sunteți de acord, vă rugăm să îl adoptați.

Ministrul Justiției

Cătălin -Marian PREDOIU